

# PHÁP LUẬT MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI VỀ LOẠI TRỪ TRÁCH NHIỆM DO VI PHẠM HỢP ĐỒNG VÀ NHỮNG GỢI MỞ CHO VIỆT NAM

**NGUYỄN TỐNG BẢO MINH \***

**Tóm tắt:** Loại trừ trách nhiệm do vi phạm hợp đồng là cơ chế pháp lý được ghi nhận trong Bộ luật Dân sự năm 2015 giúp giải phóng bên vi phạm nghĩa vụ khỏi trách nhiệm dân sự. Tuy nhiên, nghiên cứu cho thấy rằng vẫn còn tồn tại một số điểm hạn chế, bất cập, chưa rõ ràng cần hoàn thiện về vấn đề này. Bài viết nghiên cứu pháp luật của Pháp, Đức, Nga, Trung Quốc về loại trừ trách nhiệm do vi phạm hợp đồng, trong đó tập trung vào cách thức nhận diện các căn cứ loại trừ trách nhiệm, đồng thời đối sánh với pháp luật Việt Nam để chỉ ra những tồn tại trong quy định pháp luật và gợi mở một số vấn đề cần tham khảo liên quan tới các tiêu chí nhận diện, phạm vi áp dụng căn cứ loại trừ trách nhiệm để hoàn thiện pháp luật dân sự Việt Nam trong lĩnh vực này.

**Từ khoá:** Loại trừ trách nhiệm; trách nhiệm dân sự; vi phạm hợp đồng

Nhận bài: 18/4/2025

Hoàn thành biên tập: 26/7/2025

Duyệt đăng: 26/7/2025

## THE LAWS OF SOME COUNTRIES ON THE EXCLUSION OF LIABILITY FOR CONTRACTUAL BREACHES AND SUGGESTIONS FOR VIETNAM

**Abstract:** Exclusion of liability for contractual breaches is a legal mechanism stipulated in the 2015 Civil Code to help release the party violating the contractual obligation from civil liability. However, researches show that there remain some limitations and shortcomings that need to be addressed in this issue. By studying the laws of France, Germany, Russia, and China on the exclusion of liability for contractual breaches, with a focus on recognising the basis for exclusion of liability, and on comparing them to Vietnam's laws to highlight the existing shortcomings in legal provision. From there, the article suggests some issues regarding the recognition criteria and scope of application that Vietnam can consider in improving this aspect of the civil law.

**Keywords:** Exclusion of liability, civil liability, contractual breach

Received: 18 April 2025; Editing completed: 26 July 2025; Accepted for publication: 26 July 2025

### 1. Đặt vấn đề

Loại trừ trách nhiệm (LTTN) do vi phạm hợp đồng (VPHĐ) là cơ chế pháp lý giúp cho bên vi phạm nghĩa vụ trong hợp đồng không phải chịu trách nhiệm dân sự đối với hành vi của họ trên cơ sở các căn cứ LTTN. Điều này là do các căn cứ LTTN do VPHĐ là các

sự kiện, trường hợp có tính chất đặc biệt làm khuyết đi một trong những điều kiện làm phát sinh trách nhiệm dân sự, chẳng hạn như chủ thể vi phạm không có lỗi hay hành vi gây thiệt hại được pháp luật cho phép... từ đó không làm phát sinh trách nhiệm dân sự. LTTN do VPHĐ không phải là vấn đề mới xuất hiện trong pháp luật dân sự Việt Nam, tuy nhiên việc phân biệt một cách rạch ròi và xác định chính xác các căn cứ LTTN vẫn

---

\* Nghiên cứu sinh Khoá 28, Trường Đại học Luật Hà Nội, E-mail: minhntb@hlu.edu.vn